

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

Lévay Mihály püspök, prelátus, prépost
Hatvan: A nemzet lelkéből.

A Kormányzóné rádiószózatának visszhangja vármegyénkben.

† Németh Pál.

Minarik János jószágigazgató gazdasági főtanácsos lett.

Hevesy Gusztávné Eger: Huszonnégy Murilló kép társaságában.

Halmay Sándor iparpestületi jegyző Eger: A magyar kisipar utja.

„Öreg Vitéz”: Emlékezzünk régiekről... Tábori levelek.

Szita Mihály tábornok és Polánkay László dr. „OTI” ügyvezető a 60-as bajtársak ezévi ezrednapjáról.

Dr. Soltész János országgyűlési képviselő a Scola Emericana egri előadássorozatában ismertette a világpolitikában Magyarország helyzetét.

Legány Ödön a Nagyteleki uradalom növénynevelő üzemének igazgatójának ünneplése.

Látogatásunk a hatvani diákinternátusban.

Török Imre gyümölcsstermelési intéző nyilatkozata a hatvani gyümölcsstermelők tömörüléséről.

Dr. Élthes János felügyelő, postafőnök, a hatvani Polgári Kör elnöke: A „Polgári Kör.”

ifj. dr. Tuzson János földbirtokos Hatvan: Felhívás Hatvan gyümölcsstermelőihez.

Ugrin József: Islas Canarias.

(n. r.) Dr. Urbán Gusztáv: A propaganda világnézeti jelentősége.

Irodalom.

Továbbá hírek és beszámolók a megye minden részéből.

HATVAN
1938. ÁPRILIS HÓ 1
IX. ÉVF. 6. SZÁM.

Agreória

PÉNTA

SZŐLOTELEPÍTŐ R. T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.
Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦♦ HAZAI ♦♦
GYÖKERES ÉS
SIMA VESSZŐ
ÉS AMERIKAI
ALANYVESSZŐ

Ripári anyatelep az ecsédi telepen.

Különleges csemegeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afus Ali
Erzsébet királyné emléke
Mathiász Pipiske
Szauter Guszláv
Szőlőkertek királynője musc.

Tompa Mihály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Mathiász Jánosné chass.
Szauter Guszlávné musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDEVRE 3 PENGŐ

A nemzet lelkéből.

Irtta: Lévoy Mihály.

A nemzet lelkéből vette a szavakat hozzánk intézett felszólításában, kérelmében a szeretet ragyogó példája, Magyarország kormányzójának hitves-társa a napokban.

A szeretetnek nagy gondoskodására vall az a rádiószózat, amely néhány hét előtt megvitte a hirt palotákba, kastélyokba, fakó házak egyszerű szobáiba is, hogy a szeretet nem alszik, a szeretet gondoskodik.

Nem másról van itt szó, mint a főméltóságú asszonynak arról a nemes elhatározásáról, hogy a május végén tartandó eucharisztikus kongresszus alkalmából induljon el a szeretet Istenével, Krisztussal az emberi szívek szeretete is. Induljon el oda, ahol a nagyszerű ünnepség ragyogása helyett gondok, nélkülözések homálya borul a lelkekre.

Megmondja a felhívás, hogy parányi áldozattal miként vihetünk be a szegények szomorú hajlékaiba legalább annyi vigasztalást, hogy a jubileum örömeiből valamelyes részt vehessenek ők is.

Azt mondja a nemes hangú felszólítás, hogy nem szabad olyan ellentétnek adódnia ezzel a fenséges alkalommal, amely azt a hitet támaszthatná szegény embertársainkban, hogy róluk megfelekedett az ünneplő magyarság.

Ebben teljesen igaza is van és nem képzelhetünk el ebben a hazában olyan embert, aki be ne látná, hogy nemcsak a magyar katolikusság ügye ennek az alkalomnak ünnepélyessé és egyben emlékezetessé tétele is, hanem édes mindnyájunké.

Ezt úgy értjük, hogy a nem katolikus vallást követő testvéreink is teljesen tisztában vannak annak a nagy jelentőségével: mit használ nemzetünknek idegen országokból, távoli világrészekből hozzánk érkező embertársainknak ez a látogatása.

Mindnyájunknak jól kell tudnunk azt, hogy a nemzetnek mekkorra javára válik az a körülmény, amelynek kapcsán hazánkban, itthon ismernek meg bennünket mindazokkal a tulajdonságainkkal, amikkel bírunk akár erkölcsi, akár más tekintetben.

Ha már mostan mi azzal a vendégszeretettel

fogadjuk az érkezőket, amelyről eléggé ismertek vagyunk és ugyanakkor ennek a szeretetnek a résztvevő szívekből fakadó adományát elvisszük szegény magyar testvéreink asztalához is, ez bizonyára nem lesz hivalkodás részünkről, hanem a keresztény és hazafias kötelesség teljesítése.

Ezt a kötelesség teljesítést célozza a legnemesebb szándékú felszólítás. Nem sokat kér és nem is kötelezettséggel. Csak annyit, hogy mindenki, aki teheti, aki több tál ételt szokott enni ebédre, vacsorára, érné be egyetlen egy napon egy tál étellel. És az igénybe nem vett étel árát juttatná a városi, vagy a községi előjáróság közbenjöttével szegénysorsú testvéreink alimentálására.

Az ember testből és lélekből áll. Nem kell azon felakadni, hogy amikor a lélek magasztos ünnepén azokkal az érzésekkel töltözködik, amelyek az áhítat szárnyain Istenhez viszik közelebb, ugyanakkor az igaz felebaráti szeretet igyekezik oda hatni, hogy az irgalmasság cselekedetével segítsen a test táplálásán is. Mérhetetlen nagy értéke van ennek az előtti, aki mondotta: Ha valamit e szegények közül egynek cselekedtek, azt nekem cselekedtetek.

Valamelyik angol költő azt mondja, hogy a nők titokzatos lények, akik az emberi fájdalom felett repülve, megédesítik azokat. Nagyon szépen hangzanak ezek a szavak, de mennyivel fenégesebbek és hatásukban áldást hozóbbak Krisztus eme szavai: Szeresd felebarátodat, mint ennen magadat! Ezeket mondhatjuk el a mi Nagyasszonyunkról is, aki a szeretet áldását hintegeti szegényeinkre.

Minden áldás annak a nyomában terem, aki ezeket a szavakat azért iparkodik valóra váltani, hogy a legszebb erényeket gyűjtve, valóban hasznára legyen hazájának, embertársainak.

Az a falat, melyet jubileumi szeretetajándéku nyújtunk a reszkető kezű aggnak és az éhségtől elcsigázott kisdédnek, olyan drága emlékünk lesz, amelynek illata egy életen át elkísér bennünket az örökkévalóságig.

A kormányzóné rádiószózatának visszhangja vármegyénkben.

Elhangzott a legelső magyar asszony ajkán a melegen érző szívéből jött szózat. Az éter hullámain eljutott az emberséges szívekhez apelláló felhívás a palotától a kunyhóig, jöttevésre szólítva mindazokat, akiknek a sors jólétet adott, — hogy gondoljanak, érezzenek és cselekedjenek a nehéz sorsban sinylődő magyar testvéreik érdekében.

A kormányzóné jóságos lelke, amely már anynyiszor megmutatta a szenvedő magyar nép iránt érzett odaadó szeretetét, — azzal a felhívással fordult az ország minden polgárához, hogy akkor, amikor az egész világ katolikus hívőinek serege jön de vendégként, a hit magasztos érzésével, — fokozottabban avatassanak ünneppé a nagy napok, az eucharisztikus kongresszus napjai azáltal is, hogy a keserű sorsban élő, nélkülöző magyar családoknak is jusson magyar testvéreik szíve melegéből, szeretet, étel, lelki simogatás.

Nehéz, sulyos óráit éli a nemzet s talán közledek a cselekvés órája, amikor minden magyar egész lelki és testi erejére szükség lesz. Ilyenkor sokszorossá kell, hogy felfokozódjon mindenkiben az emberi és hazafiui kötelességérzet.

Lapunk vezetőcikkében Léway Mihály püspök, Hatvan lelki vezére, emberséges szívének sugallatára kérő szóval fordul mindazokhoz, akiknek szíüük és lelkük van, — támogassák a kormányzóné gyönyörű elgondolását.

Meggyőződéssel hisszük, hogy Hevesvármegye érző népe lelkében fogékony talajra talált a legelső magyar asszony szózata, — nem hisszük, hogy akadjon egy olyan község is a vármegyében, ahol süketen elzárkóznának a kötelességteljesítés elől.

Megerősítenek bennünket ebben a hitünkben azok a tájékoztatások is, amelyeket érdeklődésünk-re már eddig is kaptunk.

Braun Károly, Eger város polgármestere a legnagyobb készséggel jelentette ki, hogy Eger város szeretettel fog foglalkozni ezzel a kérdéssel, és az Egri Norma vezetőinek bevonásával fogják a szeretet akciót lebonyolítani.

Gyöngyös város polgármesterének, dr. Puky Arpádnak lelkisége is biztosíték arra, hogy Gyöngyös is teljesíteni fogja kötelességét.

A hatvani járás főszolgabírája, vitéz Tömösváry János az április elején megtartandó járási jegyzői értekezleten fogja az általa is nagy szeretettel fogadott terv végrehajtását a jegyzői karral megbeszélni.

Várkonyi Sándor, Hatvan község főjegyzője a maga részéről is nagy megértést és szeretetet tanúsítva az ügy iránt, már meg is kezdte az ügy sikeres kivitele érdekében megbeszéléseit a hatvani karitatív egyesületek vezetőivel.

Megindult az emberszeretet munkája várme-

gyénkben is, — a kormányzóné szózatának visszhangjaként és reméljük, hogy lapunk legközelebbi számában a vármegye minden részében folyó eredményes munkáról számolhatunk be.

† NÉMETH PÁL

Hatalmas veszteség érte Heves vármegye mezőgazdasági kulturáját Németh Pál, az egri székesfőképtalan jószágigazgatója tragikus hirtelenséggel elhunyt. Váratlanul, munkaasztalánál érte a halál. Szív-szélhűdés ragadta el közülünk, nagyon korán, alig hatvanhét éves szép férfikorban.

Németh Pál nagytudású mezőgazda volt. Elméleti képzettsége és gyakorlati ismeretei, fáradhatatlan munkabírása nemcsak sikert és eredményeket hoztak az ország egyik legtekintélyesebb mezőgazdaságának, az egri főképtalannak, hanem egyben hazánk egyik legkiválóbb gazdaszává emelték a tudós jószágigazgatót. Elismert szaktekintélye lett a magyar mezőgazdaságtudományak, az országnak ugyszólván minden részéből fordultak hozzá mezőgazdasági szaknácsokeikt.

Vezetése és irányítása alatt fejlődött, emelkedett az egri főképtalan mezőgazdaságának kultúr-színvonala a mai magaslatra. Ezt az emelkedést nemcsak a statisztikai adatok száraz tényei, hanem a kiállítások során elhozott legnagyobb díjak és kitüntetések hatalmas száma is bizonyítják.

Tudása és munkássága nemcsak külső dísz és elismerést szerzett nevének, hanem a szívek és lelkék őszinte mély megbecsülését és szeretetét is kivívta puritán személye iránt Ithon és túl a megye határain, amerre csak megismerték, mindenütt a legnagyobb tisztelet és szeretet hangján emlegették illusztris egyéniségét. Nemcsak a társadalom és a közélet tisztelete nyilvánult azonban meg iránta, nemcsak a kormányzat tüntette ki a magyar királyi gazdasági tanácsosi címmel, hanem elsősorban mindennek előtt becsülte őt földesura, az egri székesfőképtalan, Meyer Béla kormányfőtanácsos, prépost-kanonok, mint a főképtalan dékánja megilletődve tudja csak elmondani, mekkora érték volt az egyetemes magyar mezőgazdaság szempontjaiból is az ő jószágigatója és hűséges munkatársa. Hosszu éveken át dolgoztak együtt a teljes megéltés jegyében.

Szomorú kötelesség, hogy ez a lap, amely ilusztis munkatársaként tisztelte Németh Pált, most ezeken a hasábokon annak a férfinak haláláról kénytelen beszámolni, akinek cikkeit és nyilatkozatait nemrég még büszkén hordozták ezek a hasábok. Isten kiszámíthatatlan akaratában azonban meg kell nyugodnia az embernek és nekünk élőknak a részvét mellett kötelességünk marad az a feladat, hogy vármegyénk e nagy fiának emlékét ápoljuk, hirdessük és kristálytisztá egyéniségét, lelkiismeretes munkásságát állítsuk példának az eljövendő nemzedékek elé.

Március 16-án Eger város társadalmának impozáns részvételével tennették el Németh Pált az egri Gröber-temetőben. Délelőtt Meyer Béla főképtalani dékánkanonok az egri főszékesegyházban ünnepélyes gyászmisét mondott lelkiüdvéért, a délutáni temelési szertartást pedig Kriston Endre püspök végezte nagy papi segédlettel.

Minarik János jószágigazgató gazdasági főtanácsos lett.

A báró Hatvany család nagyteleki uradalmának igazgatóját, Minarik János gazdasági tanácsost a kormányzó magas elhatározás gazdasági főtanácsossá nevezte ki.

A napilapok tudósításait mindazok, akik Minarik János jószágigazgatónak egy emberöltőn át végzett munkáját, — s őt magát, mint embert megismerték, végtelesen jóleső érzéssel fogadták, mert mindenki érezte és tudta, hogy a jelen alkalommal a legmagasabb helyről jött kiténtetést olyan férfiú kapta, aki mint nagy felkészültségű és országos viszonylatban elismert nevű, kiváló gazdasági szakember hatalmas méretű munkájával erre méltán rászolgált.

Nekünk hatvaniaknak, akiknek módunkban volt őt, mint embert is közelebbről megismerni, még jólesőbb érzés volt a kiténtetés, mert mi láttuk őt több évtizeden át, mint minden igaz ügyért lelkesedő, áldozatkész, vallásos, hazafias érzésű, csupa-szív embert ténykedni, — aki mindenütt és mindig ott volt, ahol nemes eszmék támogatásáról, vagy embertársainak megsegítéséről volt szó.

Egy életen keresztül dolgozott halkan, minden feltűnést kerülve Minarik János, aki, — ha rajta állt volna, bizonyára elhárította volna magától a magas kiténtetést, mert az ő életcélja maga a munka volt s ennek eredménye adta számára a legnagyobb jutalmat.

Eljegyzés. Dr Szinyei Merse Jenő, cs. és kir. kamarás, a hatvani kerület országgyűlési képviselője és neje, szül. lázi és berniczei báró Ghillányi Piroska leányát, Piroskát meleg családi ünnepség keretében jegyezte el aszódi és podmanini báró Podmaniczky István, nehai báró Podmaniczky Károly és neje, szül. mezőtelegi Miskolczy Agnes fia.

A magyar kisipar utja.

Írta: Halmay Sándor.

A háború utáni súlyos elsötétedett napok kellettek ahhoz, hogy illetékes tényezők, hivatott irányítók szájából az elmúlt évben elhangozzanak azok a hatalmas szavak, hogy:

„A kézműiparos munkájában benne van az iparos lelke.”

„A munka egyenrangú az imádsággal.”

„Az egész emberi haladás az emberi termelőmunkának köszönhető.”

Ne tépjük fel a sebeket, ne sorakoztassuk fel az elmúlt nehéz idők jejkallásait, amikor ezek a szavak az iparosság sájt szájából segítségkérően szakadtak fel,

nyugodjunk meg abban, hogy igazunk volt, de szomorú tapasztalatok kellettek, hogy igazunkat belássák.

Ha ezek a meggyőződések s megállapítások egy évtizeddel ezelőtt elhangzanak, még meg lehetett volna menteni az iparosság egy hatalmas hányadát s hamarabb fel lehetett volna építeni azt a pillért, amelyet most kezdünk alapjától építeni, hogy a magyar nemzet biztonságát, függetlenségét alátámaszszuk.

Majd a történetírók lesznek hivatva, hogy minden osztálynak csodálkozására leszögezzék csalhatatlanul, hogy az emberi elme rendkívüli sajátossága ott alapozta meg az előhaladást, ahol az elmét a tudás, a munka, a produktum használatába állította.

A mult kulturáinak örökbecsű emlékei, az egyiptomi piramisok, a klasszikus görög, majd római kor maradványai, mind az emberi munka alkotásai.

Ezek a gyönyörű, példaadó alkotások a legkevésbé becsült sok, sok millió rabszolga fáradságos, verejtékes munkájának gyümölcsei.

S mint ahogy a mult, úgy a mostani emlékedt kulturszellem napjainkig sem adta meg a kézműves munkának azt a megbecsülést, amit megérdemelt.

Pedig nemcsak a mult városalkotó, városvédelmező, kulturátvédő iparospolgársága tette meg a maga kötelességét, de kivette részét a jelenkor iparostársadalma is, amely verejtékes munkájával, nemzeti szellemével, vérenek áldozatával mindig csak épített, alkotott és termelt s ezzel szemben csak a maga szerény polgári jólétét igényelte.

Nem elszigetelt jelenség és helyzetkép ez, de fokozottabb mértékben meg van ez azoknál az államoknál, ahol az állami berendezkedés tulsúlyban a mezőgazdaságon nyugszik.

Igy van ez nálunk is, ahol a Monarchia feldarabolása folytán a magyar nemzet minden ipari berendezkedés nélkül, az ipari önellátás hiányában, rohamlépésekben lett kényszerítve az ipar fejlesztésére s az államfenntartási erők megszervezésére.

A háború utáni felfogás a magyar gyáripár megteremtését tűzte legsürgősebb céljául.

Kevés hozzáértéssel olyan téren is kedvezményeket biztosítottak a gyáripár részére, ahol nemcsak hogy szükség nem volt arra, de a nélkülözhetetlen kézműiparban olyan beláthatatlan károkat okozott, amelynek veszteségét még ma is sanyli a nemzetgazdaság s igen tetemes nemzeti vagyont veszett kárba.

Már akkor rámutattunk arra a beigazolódott tényre, hogy egyes területeken nélkülözhetetlen a gyáripár s az a kézműiparral segítőként együtt halad, de ha a gyáripár olyan térré is kiterjeszkedik, amely területen az életképesség és a munkaterület csak a kézműipart illeti meg, az élet fővénnyei szerint kifejlett szomorú verseny mindkét felet, úgy a gyáripárt, mint a kézműipart tönkretesz, csődbe kergeti.

Sajnos csak a szomorú tapasztalatok és a beigazolódott jóslatunk után érkezünk el az illetékes tényezőknek ahhoz a felfogáshoz, hogy a kézműipart talpra kell állítani s nemzeti szempontból meg kell erősíteni.

Ez a rövid évtized elég volt ahhoz, hogy az egész világon felkeverje a szociális egyensúlyt, megbontsa nemcsak anyagiakban, de lélekben is az embert.

Az utóbbi évek statisztikája világosan kimutatta, hogy a nemzet szempontjából érték a független megalapozott kis kézműiparos.

A pénzügy-politika nyíltan beismeri, hogy a kiegyensúlyozott kézműiparos osztály jelentékenyen nagyobb anyagi fenntartó erő, mint a versennyel leszorított gyáripár nyeresége s a megadóhatatlan munkástömeg.

Az adó statisztika a nemzeti teherviselésről közzölt kimutatásában igen alátámasztja a kézműiparra való felépítés tervezetét akkor, amikor kimutatja, hogy a kisipar adóalapja az össznemzeti adóalapnak 11%-a, a gyáripáré szintén 11, a mezőgazdaságé 32 s ezekkel szemben a közterhekből a kisiparoság adóalapja után 26, a gyáripár 16, a mezőgazdaság mindössze 15,5 %-ot visel.

(Folytatás a 11. oldalon.)

Huszonnégyszáz Murilló kép társaságában.

Irtta: Hevesy Gusztávné.

(Folytatás.)

Ahogy a képek közt andalogtam, ismét csak az bizonyosodott be előttem. — amit már ugyis régen tudtam: még a legkisebb történés is Isten akaratából van, nemhogy az ilyen nagy következményekkel járó ne az lenne!

Lám, e sok gyönyörűség talán meg sem születik, ha a művész Madridban marad, ahol bizonyára csak úgy megbecsültek volna, mint Velasquez, büszkélkedhetett volna a király barátságával, rang, tekintély nem hiányzott volna, — de... de... a királyi udvar hitétele, — ha bensőséges is volt, de szigorú mennyország elképzeléssel... neki pedig aranyfényű felhőkön, mosolygós arccal repkedő angyalok surrantak ide-oda a lelkében, látomások boldogságtól sugárzó szentek sorakoztak a szeme előtt, — a szive csordulig volt a megdicsőült anvaság ábrázolni vágyásával, a bűnön, a vétken diadalmaskodó Tiszta Asszony képével.

Murillo tudta, érezte, hogy neki csak Sevilla légköre kell, Sevilla hite, felfogása az a bázis, amelyiken az ő művészete, — melynek nem volt se utódja, se elődje, — virágba borulhat.

Kellett ehhez a kissé túlfűtött, szinte már keletiesnek is mondható eszmevilág, a hitéletnek az a forrósága, ami a lehetetlent is lehetővé tudja magyarázni.

Velasquez is csak azért engedte vissza Sevillába a mindenáron hazamenni akaró ifjút, mert tudta, hogy abban az elgondolásban, amiben ez az ifjú alkotni akar, Madridban nem tanulhat senkitől semmit.

Sevillában kezdte először utjára engedni a lelkében sugárzó formák és színek csodáit, nem keresve azt, hogy más, nagynevű ezt hogyan, miként tenné, engedte, hogy az önmagában lévő teremtő ösztön vezesse, alkotson megköltetlenül, függetlenül. Érezte, hogy megtapossa ő magának a siker útját.

Egészen biztos, hogy a madridi festőműhelyben sohasem születhettek volna meg a csodás Immaculáták. Ehhez Sevilla kellett. Sevillában a szeplőtelen fogantatás dogmájának különleges irányító szerepe volt. A sevillai hitéletben nagy szerepet játszó franciskánusok indítványára iktatták a rendi feladatok közé Szűz Mária eredendő bűn nélkül való születésének hirdetését, s az ezzel kapcsolatos hitvitákban a tan megvédését.

A dominikánusok ellentmondtak, a heves pro és contra szónoklások úgy felkavarták a lelkeket, hogy a királynak, majd a papának erős kézzel kellett a vitáknak végét vetni. — Természetes tehát, hogy az erősen megbojgatott lelkek nem egykönnyen nyugodtak meg, és a Szent Asszony személyével a vallásos áhitaton kívül is sokat foglalkoztak. Ez is magyarázza, hogy Murillo Immaculata témájához élete végéig hű maradt.

A hitvitát megindító franciskánusok voltak Murillo első megrendelői. — midőn Madridból hazament. Igaz ugyan, hogy szürke anyagi érdektől indítva, mert az ő ajánlata volt a legolcsóbb a hirdett 14 képből álló sorozatra.

Nem is gondolták még akkor, a műkincsekben már addig is gazdag ferencesek, hogy az ő igazi kincsébányájuk most van születőben.

Az itt elmondottakat mind jó tudni, hogy ismer-

hessük a kor, a népfaj, és a város felfogását, szellemét, eszmevilágát, kívánalmait, melyek együttesen voltak hatással a nagy Murillo alkotó zsenijére.

Nem hiszem, hogy akadt volna Murillo előtt művészt, akinek sikerült volna a lehetetlent a lehető legleheletesebbnek adni, olyan könnyed, természetes módon, — hogy a szemlélő, — legyen bármilyen valláshoz tartozó, — ne a legnagyobb lelki élményt nyerje látásával. Murillonak arról a képéről beszéllek, ahol a megfeszített Üdvözítő jobbkarjával lenyúl a keresztről, és a szenvedő emberiséget jelképező Assisi Szentet magához öleli.

Lehetnek a keresztény művészetben más témájú képek, — melyek igen erős hatást kelthetnek a szemlélőben, borzadalmat a martýrumok, fájdalmat a piéták, félelmet az ítéletek, stb. — de szerintem a keresztény lélekre még ennél a képnél nagyobb hatást nem festhetett művész!

A krisztusi szeretet gyöngvítő melege ömlik el tőle rajtunk, felenged a szívünk minden bánata, hinni tudunk az égi segítségben és nagy, nagy megnyugvás, biztonság lesz urrá lelkünkön. Úgy érezzük, hogy az a lenyuló, isteni kar minket ölel, minket bátorít.

Olyan hatással volt rám, hogy hamarosan széklet kerítettem, hogy leülhessek, mert a terdeim nagyon erőllenedtek.

Ha pedig a részletek megcsodálására is van már energiánk, — nem lehet betelni azok nagyszerűségével. A megváltó testtartása ritka sikeres megoldás, a művészi feladatok legnehezebbje. Ami pedig a „Poverello” szemének kifejezését illeti, ötven jelzővel lehetne illetni. Talán a legszebb tekintet, amit valaha festettek. Az Üdvözítőt ölelő karját szinte remegni látjuk, Jézus szelid arcáról beszélnél világosabban szól az erőt adó biztatás: „Ember küzdj és bízva bízzál.”

Asszonyom, megünnel ebédelni! — sugja fülembe a vezető, s úgy érzem magam a magasztos érületben megtámadva általa, mint mikor az „Ember tragédiájában” a csillagok magasságában elmelkedő Keplernek odasugja Borbála asszony: János, adjál pénzt!

A sült galambra ott leszek, — nyugtaltam meg a vezetőt, s boldog voltam, hogy egyedül maradhatam a képpel. Tudtam, hogy minden imádságnál jobban hódolok vele a Teremtőnek, ha egész lelkemmel, minden porcikámmal gyönyörködöm benne.

Mert háromféle embert teremtett az Isten. 1. Akiknek a Teremtő az ő alkotó lelkéből adott, hogy általuk hajtsa végre soha meg nem szünő alkotó munkáját. Ilyenek közé tartozott Murillo is. (Szerintem ezek az Isten édes gyermekei.) 2. Akiknek legalább a művészi szépségben való gyönyörködés öröme adott, — ezek közé tartozónak érzem magam boldogan én is. — Ezek az Isten fogadott gyermekei. 3. A mostohagyerekek pedig azok, akik például lélekrebenedés nélkül tudnának elloholni mondjuk az egi Lyceum előtt is, — nem simul rá még egy futó pillantásuk sem, nem érzik, hogy ők azáltal is megajándékoztak, hogy naponta is láthatják a benne létrejött isteni teremtő kedvet.

A teremőr halkán hozzámlép, s látva kissé félrehajtott fejemet, gyengéd nyugtatással megszólít:

Ne restellje a könnyeit Senyora, igen sok férfit láttam én már e kép előtt, a szemét törölgetni, — én harminc éve látom, és mégis mindig hat rám. Elmondjam a történetét?

Szívesen hallgatom.

„Istenes Szt. János fiai, az irgalmasok, templomuk számára oltárképet óhajtottak festetni, melynek tárgyát sehogy se tudták ábrázoltatni. Az emberi irgalmasság Istentől eredő tulajdonsága.” Évekig kép nélkül maradt a főoltár.

Egy éjjel az istenes életű prior álmában látta, hogy a kereszten halállal vívódó Megváltó félkarjával még mindig tud enyhítő vigaszt adni a küzdő emberiségnek. — Igen ám, de nem akadt festő, aki e nehéz téma megfestésébe bele mert volna kezdeni. Murillót is barátai, hívei biztatták, de voltak sokan, akik aggodva figyelmeztették, hogy ne tegye ki magát egy könnyen eszhető felsülésnek.

Murillo azonban biztos volt önmagában, s a magasztos kép mindent igazol.

* * *

Jószerecsém mégegyszer elvitt Sevillába, de ... akkor se tudtam időt szakítani, hogy a képtár többi remekét is megcsodáljam, — pedig komolyan elhatároztam, hogy ezuttal Murillót csak másodsorban élvezem majd.

Hiába, az én rajongón gyönyörködni tudó szemeim előtt Murillo ezuttal is elsöpört minden konkurenst.

(Vége.)

Emlékezzünk régiokról...

Tábori levelek.

Valamelyik nőkérdéssel foglalkozó világlap pályázatot hirdetett a megoldására annak a nagy problémának, hogy miként kötheti le magához a nő legjobban a férjét. A díjat egyhangú szavazással annak a szellemes és praktikus asszonynak írták ki, aki ezt tanácsolta: „Füttere die Bestien!”

Ez az aforizma azonban számtalan más viszonylatban is beválik.

Jól tudtam én ezt a háboruban is. Bár csak a hadvezetés is olyan jól tudta volna. — Akármerre jártunk, szép helyeken, nevezetes helyeken, a baka soha sem a szépsége, vagy nevezetessége után emlékezett meg este a táborláz melletti mesélés közben, míg el nem érte az egész társaságot a „csont”, hanem mindig úgy kezdődött a bevezetés:

— Hát arra emlékszel-e, ahol olyan jó lángost kaptunk?

Vagy:

— Ott, ahol, az az ehetetlen komisz fekete kenyér volt?

A General-Kartén ezek a helyek fel nem lelhetők, de a baka százszor is elmenne oda, ahol a jó lángos volt és ezerszer is elkerülné azt, ahol olyan fekete volt a kenyér.

Ezen okulva borzasztóan nagy súlyt helyeztem rá, hogy az én századomnál kifogástalan legyen a konyha. — Az élelmezési tiszteknek, manipuláns őrmestereknek, szállítóknak valóságos réme voltam, de elértem azt, hogy az én századom konyhája volt a legjobb az egész fronton. Méltányolta is ezt a bakaság. Az ő módja szerint. — Én meg nagyon boldog és büszke voltam, látván a naptól, szabad levegőtől egészségesen feketére lesült, jó kosztól kigömbölyödött képű bakáimat.

Egyszer azonban nagyon a szívembe nyilallott valami, aminek megértéséhez tudni kell azt is — ha volna még valaki, aki ezt nem tudná, — hogy a

frontról hazaküldött rózsaszínű tábori lev. lapocskákat mindig cenzurázni kellett a századparancsnoknak. — Ebből a sok cenzurázásból már könyv nélkül tudtam, hogy kinek van otthon felesége, kis gyereke, melyik faluban nem fizette rendesen a jegyző a hadisegélyeket, szóval az összes családi viszonyokat. — Ha haza irtam, már magam is a stereotyp módon kezdtem a levelemet, hogy: „kivánom, miként ezen pár sor írásom olvan jó egészségben találja kedves szüleimet, páromat, stb.”

Nem igen volt ezekben a levelekben változosság, legfeljebb csak a Riska, vagy a Sárga sorsa tartotta a családi vonatkozásu érdeklődéseket. Hadd írjak ezekből a levelekből az antant összes szakértői sem tudtak volna kiböngészni.

A szívem nyilalását mégis egy ilyen rózsaszínű lapocska idézte elő. — Ment volna pedig ez a levél Pelyre s írta az egyik legjobbképű, tagbaszakadt legényem, aki miután végigliszteltette az egész kedves rokonságot, alsó, felső szomszédot, rátért a hadihelyzetre, hogy itt most csend van, a muszka csak úgy néha-néha küld egy-egy „csomagot” (így hívták a nagyobb kaliberű ágyuk küldeményét), hogy meg ne feledkezzünk róla, azt is csak inkább hátra a Divízió Komandóhoz. Így hát megvónánk, csak a kosztal van baj. — Sokat éhezünk, nincs mit enni.

Hát ez dühbe gurított.

Másnapra rapportra rendeltem a legényt s elkezdtem kérdegetni szép csendesesen:

— Jó volt-e a menázi tegnap?

— Igen is jó volt.

— Volt elég?

-- Igen is volt.

— Jól laktál?

— Igen is jól.

— Tegnapelőtt is?

— Tegnapelőtt is.

— Meg az előtt is?

— Meg az előtt is.

— Hát akkor mért irtad haza ezen a tábori lapon, hogy éhezél, nincs mit enni?

A gyerek elvörösödik, ötöl-hatol, rettenetes zavarban van, hogy így hazugságon kaptam, aztán nyel egyet és kivágja:

— Századparancsnok úrnak alássan jelentem, azért irtam azt haza, hogy jobban sajnáljanak otthon.

Hja, az érzelmek fölkelésének művészete nem olyan egyszerű.

Öreg Vitéz.

Mi ujság Egerben?

Személyi hírek. Magyarország kormányzója a világháboruban teljesített magatartásáért a Vitézi Rend tagjai sorába fogadta gömöri Havas Péter nyugállományu ezredest, a 60-as Bajtársi Szövetség alelnökét. Vitéz gömöri Havas Péter ezredes a Hevesvármegyei Vitézi Széknél már le is tette a vitézi esküt.

Dr. Polánkay László emléklappal ellátott százados, az OTI egri ügyvezetője most kapta meg egyik világháborus teljesítményéért a III. osztályu tisztí érdemkeresztet a kardokkal. Ebben a kitüntetésben az az érdekes, hogy Polánkayt 1918-ban a Monte di vall bella magaslatán, Taby Árpád történelmi nevezetességu hőstettének színhelyén tanúsított bátor magatartásáért terjesztették be a kitüntetésre, — de csak husz évvel a fegyvertény után, 1938. februárjában tudta meg, hogy meg is adták neki ezt a magas tisztí kitüntetést.

Szita Mihály tábornok és dr. Poláncay László OTI-ügyvezető a hatvanas bajtársak ezévi ezrednapjáról.

A Hevesvármegye hasábjain már hirt adtunk arról, hogy a volt cs. és kir. 60. gyalogezred bajtársai Hatvanban fogják megrendezni ezévi találkozójukat. Hogy a hozzánk forduló érdeklődőknek megfelelő tájékoztatást nyújthassunk, felkerestük Egerben Szita Mihály tábornokot, a 60-as Bajtársi Szövetség elnökét és dr. Poláncay László OTI-ügyvezetőt, a Bajtársi Szövetség titkárát. Szita Mihály tábornok, bár gyengélkedett, mégis a legnagyobb szeretettel nyilatkozott a készülő 60-as bajtársi találkozóról és örömmel említette meg, hogy ő már Hatvanban megbeszélést is folytatott vitéz Tömösváry János dr. járási főszolgabíróval és Várkonyi Sándorral, Hatvan község főjegyzőjével, akik mindakelten a legnagyobb készséggel ajánlották fel támogatásukat a bajtársi ünnep sikerének biztosítására. — Boldog örömmel vesznek részt magam is az egri bajtársakkal a hatvani ezrednapon — mondotta Szita tábornok — mert részemre mindenkor a legnagyobb örömet és boldogságot jelent, hogy együtt lehetek azokkal a bajtársakkal, akiket a harclér veszedelmeiben tanultam megismerni egész embernek és egész magyarnak.

Szíves készséggel jelentette ki Szita tábornok, hogy amint egészségi állapota megengedi, személyesen kíván leutazni Hatvanba, hogy a helyszínen beszélje meg a vezető tényezőkkel az ezredünnep részleteit.

Dr. Poláncay László a 60-as Bajtársi Szövetség főtitkára, aki Szita tábornok mellett egész lelkével foglalkozik a bajtársi szövetség ügyeivel, ugyancsak lelkes örömmel hangsúlyozta, hogy a szövetség annál inkább szívesen választotta az ezrednap színhelyül Hatvant, mert ezáltal reméli, hogy a nógrádi és pásztlóvidéki, valamint gyöngyöskörnyéki bajtársaknak is mód és alkalom adatik arra, hogy az ezredtalálkozóan egymással kezet foghassanak. A mezőkövési járásban lakó bajtársak már érkekezletet is tartottak ebben a kérdésben és elhatározták, hogy nagy tömegekben fognak résztvenni az idei találkozóon, amely egyúttal huszéves évfordulója lesz annak, hogy a harcléren négy és fél év alatt lélekben egybeforrott bajtársak a nagy háboru végével bucsut mondtak egymásnak. Összekötetésbe lépünk a Bajtársi Szövetség budapesti főcsoportjával is, hogy velük együttes megbeszélésen állapítsuk meg a hatvani ezrednap időpontját és a budapestiek részvételét.

Ha majd egymillió magyar fiu áll feyverben . . .

Dr. Soltész János országgyűlési képviselő a Scola Americana egri előadásorozatában ismertette a világpolitikában Magyarország helyzetét.

Március 28-án este hat órai kezdettel a főiskolás Americana szövetség Esterházy-csoportjának lovgatarmében nagyszerű külpolitikai előadást tartott dr. Soltész János budapesti ügyvéd, a kápolnai kerület országgyűlési képviselője.

Rövid és világos áttekintésben ismertette a világháboru utáni diplomácia megváltozott módszereit, barátsági, megnevelési szerződések divatját, majd rátért a Magyarországot közvetlenül érdeklő külpolitika feltűnő módszereire. Ebben ismertette Románia brutális telepítési politikáját a háboru előtt még csak

szinmagyar lakosság által lakott vidékekre. Az olasz és jugoszláv viszony érdekes alakulásának ismertetése után Magyarország mai helyzetét így jellemezte: Hazánk be van ékelve a nagy német hatalom és a szláv hatalmak közé. A mi helyzetünkben nem folytathatunk önálló külpolitikát. Rá vagyunk utalva és keressük a nagyhatalmak barátságát, de ez a barátság csak akkor lehet értékes bármely nagyhatalom részére, ha a mi országunk nem meghunyászkodó szolga, hanem független és bátor állam.

Európa legközelebbi jövőjéről szólva, hangsúlyozta dr. Soltész, hogy a világ politikájának közép-pontjában most Csehszlovákia áll. A 15 milliós cseh állam apró nemzetiségekre tagolódik és hasztalan fáradság lesz itt az a kísérlet, amely most egy második Svájcot akar létesíteni a kisebbségek autonómiáival. A magyar külpolitika most reményteljes jövő előtt áll, de ha mi komolyan akarjuk szolgálni külpolitikánkat, akkor legelőször komolyan fel kell fegyverkeznünk. És amikor mi komolyan fel fogunk fegyverkezni, a mi barátságunk tiszertöbbet fog érni mindenki számára. Ma még olyanok vagyunk mint a szegény rokon, de ha majd egy millió magyar fiu áll feyverben, akkor meg fog valósulni minden magyar reménysege: a Dunavölgye minden magyarjának egy erős államban való egyesülése.

Az egybegyűlt díszes közönség nagy lelkesedéssel fogadta dr. Soltész előadását, amelyet dr. Schönvitzky Bertalan jogakadémiai tanár köszönt meg szíves szavakkal és bejelentette, hogy a Scola Americana egri előadásorozatának legközelebbi előadója Kovrig József dr. egyetemi magántanár lesz, aki Magyarország szociális viszonyairól tart előadást.

Legány Ödön ünneplése.

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete március 25-én délben 80 terítékes bankettet rendezett Legány Ödön ny. gazd. akad. tanár, a Nagyteleki Uradalom Növénynevelő üzemének igazgatójának tiszteletére, 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából.

Ezen az ünneplésen felsorakoztak a földmívelési miniszter képviselőjétől kezdve mindazon gazdasági tényezők, akiknek mód adatott Legány Ödön 40 esztendő nagy nemzetgazdasági értékű, tudós, kutató munkáját megismerni.

Az első felköszöntőt dr. Utassy Béla miniszteri tanácsos mondotta, ki a földmívelésügyi miniszter meleg üdvözlését és jókívánságait tolmácsolta és vázolta Legány növénynevelői munkásságának országos jelentőségét és az elért eredményeket.

Fáber György ügyv. igazgató, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete nevében köszöntötte a jubiléumot, mint az egyesület agilis elnökét. Magasan szárnyaló beszédben méltatta Legány működését és mint csendben dolgozó tudóst aposztrofálta, ki sohasem kereste a címeket és rangokat, csak egy dolog érdekelte: a többtermelés előmozdítása. Átnyújtotta neki az egyesület ajándékát.

Náray Andor a debreceni akadémia igazgatója azok nevében beszélt, kik Legánnyal együtt dolgoztak, mint tanársegédek, a magyaróvári akadémián. Legány, mint a híres Cserháty Sándor professzor tanársegédje, az első volt, ki az akadémián a növénynevelést nem kötelező tantárgyként előadta. Mint a három akadémia megbízottja, az akadémiák tanári karának jókívánságait is kifejezte.

Dr. Szabó Zoltán a királyi magyar József Ná-

dor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mezőgazdasági fakultásának e. i. dékánja, mint növény-tani professzor méltatta Legány tudományos munkáját, ki a növénynevelés elmélete mellett azt gyakorlatilag is mint kiváló szakember művelte.

Dr. Rege Károly O.M.G.E. főtákar az O.M.G.E. és a Köztelek szerkesztősége nevében üdvözölte Legányt a jeles szakíró, kinek nevét a külföldi szakírók is jól ismerik. Midőn mesterséges termékenyítéssel előállította a lencse-bükkönyt, azt a külföldi szaktudomány Vicia-Lens Leganyanának nevezte el. Vad bükkönyből Pannon bükköny név alatt kultúr-növényt állított elő, mely igen jó takarmánynövény. Igen sok szakcikket írt a legkülönbözőbb szaklapokba.

Kálmán Géza tisztartó a volt kassai tanintézeti osztálytársak jókívánatait tolmácsolta és azon reményének adott kifejezést, hogy a jubiláns még megérhesse azt, hogy Kassa ismét a magyar mezőgazdasági kultúrát szolgálhassa.

Dr. Kalács Ágoston az Orsz. Mezőgazdasági Kamara igazgató helyettese, a kamara jókívánatait fejezte ki s egyben mint Legány volt tanítványa a tanítványok halálját tolmácsolta.

Szabó Lajos főtákar a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara megbízásából méltatta Legány érdemeit és a jubiláns élettársát éltette.

Dr. Balassa István intéző a nagyteleki uradalom tisztikarának jókívánatait és ragaszkodását juttatta kifejezésre. Majd mint a Tiszajobbparti Gazdatiszti Kör elnökét köszöntötte a jubilánst, kinek a karlári együttérzés kifejlesztésében hervadhatatlan érdemei vannak.

Végül Jávör Pál evangélikus lelkész a hatvani evangélikus egyház nevében köszöntötte Legány Ödönt mint egyházfelügyelőt.

Az üdvözlésekre Legány Ödön meghatoltan válaszolt. Nem kereste az ünnepeltetést s mikor a Gazdatiszti Lapjában a saját bankettjére szóló meghívást olvasta, ez ellen tiltakozását jelentette be. Akarata ellenére mégis megrendezte ezt az Országos Egyesület és most utólag bevallja, hogy jól esett neki a tiszteletnek és szeretetnek az őszinte megnyilatkozása. Ha visszagondol arra a sok dicséretre, melyet — szerinte — érdemtelenül kapott, pirulnia kell. Ő csak a kötelességét teljesítette, melyért sem dicséretet, sem kitüntetést nem várt és nem is vár.

Hangverseny a Szibériában maradt magyar hadifoglyok hazaszállítása érdekében.

A hatvani társadalmi egyesületek vezetőit március hó 28-án értekezletre hívta össze Hirling Gyula vezérigazgató, m. kir. kormányfőtanácsos, hogy megbeszélést folytasson velük Bárdos Lajosné a református tiszteletes neje által lelkesen felkarolt eszme érdekében, aki a Szibériában maradt magyar hadifoglyok hazaszállításának segélyezési alapja javára egy hangverseny megtartását javasolta.

Országos mozgalom ez, oly cél érdekében, amelyből Hatvan társadalmának sem szabad kimaradni.

Az értekezleten előbb Atzél Béla igazgató, majd Bárdos Lajosné ismertette az összejövetel célját, és kérő szavukra a megjelentek egyhangulag elhatározták, hogy április 9-én, este 8 órakor az Ipartestület dísztermében hangversenyt rendeznek, amelyen Jeney Klára, az Operaház magánénekesnője és Dr. Rieger Tibor mérnök, zongora művész fognak szerepelni.

Jeney Klára Grieg dalokat fog énekelni. — Dr. Rieger Tibor pedig Norvégiáról fog vetített képekkel kísért előadást tartani. — továbbá Grieg szerzeményeiből fog zongorán előadni.

A szereplő művészek önzellen propagálói a nemes, hazafias célnak, s az ország több helyén tartanak előadásokat, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül.

Hisszük, hogy az est sikere a társadalmi egyesületek hathatós közreműködésével biztosítva lesz. A befolyó jövedelem a miniszterium illetékes osztályában, az e célra létesített alap növelésére fog beüldetni.

Látogatásunk a hatvani diákinternátusban.

Mindössze hét hónapja annak, hogy a hatvani diákinternátus megkezdte, mint igazán hézagpólló intézmény, áldásosnak nevezhető működését.

Az a rövid néhány óra, amelyet a közelmúlt napokban, ebben a kedves családi körben, a hatvani diákinternátusban töltöttünk, — ahol alkalmunk volt nemcsak az internátus minden tekintetben megfelelő helyiségeibe, hanem az ott folyó nevelő munka ideális lelkiségébe is bepillantást nyerni, — valószínűségű volt számunkra.

Ebben az internátusban tesztet öltött egy ideális lelkű, kiváló pedagógus elgondolása, hogy miként lehet és miként kell a ma nehéz napjaiban a derűs világnézetű, vallásos és hazafias lelkű, kötelesség-teljesítő fiutípust kinevelni.

E nagyszerű elgondolásnak gyakorlati kivitele azért sikerülhetett ilyen rövid idő alatt is már oly maradéktalanul, mert az intézet vezető tanárának, dr. Ignácz Bélának, az ifjúság lelki és szellemi irányítójának elgondolása, munkája szerencsésen egyesült az intézet tulajdonosának, Mezey István igazgatónak és feleségének meleg, családi légkört megteremtő tevékenységével.

Az intézet, — amelynek épülete alig pár lépésnyire van a gimnáziumtól, — a mai kor igényeinek megfelelően központi fűtéssel, hideg-meleg folyóvízzel van ellátva, s a növendékeknek a tanuló, étkező, háló, fürdő helyiségek mellett megfelelő játszótér is rendelkezésükre áll.

Az intézet példás rendjét, fegyelmét és az ifjúság tanulmányi előmenetelét nem drákói szigorral érik el, hanem szeretettől áthatott, céltudatos, egyéni nevelő munkával, ahol az intézet vezetői egyben szülőhelyettesei és megértő barátai is a rájukbízott növendékeknek.

Jól esett a mai csüggedt, sivár világban látnunk, hogy itt az ifjúságnak ideálok adásával, a munka megszerettetésével, derűs világnézetű, hazafias, vallásos és családi érzésű alapot nyújtanak az életre.

A szellemi ellátás mellett nagy súlyt helyeznek a növendékek testi nevelésére és táplálkozására is. Ennek legjobb bizonyítéka az a súlygyarapodás, amelyet az intézet növendékei rövid 7 hónap alatt elértek, ugyanis a növendékek szeptemberi összsúlya: 959 kg. volt. — ma 1060 kg. így tehát a szaporodás 101 kg. amely fejenként átlag 4—5 kg-os gyarapodást jelent.

Az intézet Hatvanra nézve nagy gazdasági és erkölcsi értéket jelent. Az intézet és növendékei ez évben az építési költség nélkül, — amely munkaalk-

kalmat is jelentett, — mintegy 16.000 P. összeget jut-tatnak Hatvan gazdasági életének vérkeringésébe.

Erkölcsei szempontból is nagy értéke Hatvannak, mert amellet, hogy a község hírét messze vidékre elviszik a növendékek, — kifejlődik Hatvanban egy tradicionális diákélet s az internátus növendékei a vezető tanár lelkiségét viszik magukkal az iskolába, a városba s később az életbe.

Az intézet vezetősége a hatvani szülőknek is segítségére siet a félbennlakás bevezetésével. Havi 16 P. összegért vállalják a helybeli diákok foglalkoztatását tanítását, ebédutántól az esti órákig uzsonna adással együtt.

Hálás szavakkal emlékeztek meg az intézet vezetői mindazokról, akik uttörő munkájukban segítségükre siettek, s számtalan tanujelét adták az intézet iránti szeretetüknek, így elsősorban Szilvássy János gimnáziumi igazgatóról, értékes munkatársukról, Ge-deon Béla gimnáziumi tanárról, s a gimnázium többi tanáráról, dr. Gráf Andorról, az internátus orvosáról, aki valóságban atyai szeretettel foglalkozik az intézet növendékeinek egészségügyével. — továbbá Selymessy Sándor állomásfőnökről, dr. Sándor Jenő orvos, a strandfürdő bérlőjéről, s az Apolló mozi vezetőségéről, — akik különböző kedvezményeket nyújtottak az internátus növendékeinek.

Az internátus működéséről a hálás szülőkön kívül a legértékesebb elismeréssel emlékezett meg hivatalos látogatása alkalmával a tankerület főigaz-gatója is.

Az Internátus jövőjére jellemző, hogy az ország legkülönbözőbb részeiből már eddig is 5-en jelentkeztek szeptemberi felvételre az első osztályba.

Azzal a jóleső érzéssel távoztunk az internátusból, hogy ez az intézmény a maga kis körében a legideálisabban s példaadóan készíti elő a holnap jobb embertípusának kialakítását.

Török Imre gyümölcsstermelési intéző nyilatkozata a hatvani gyümölcsstermelők tömörüléséről.

A „Hevesvármegye“ munkatársa felkereste Egerben Török Imre gyümölcsstermelési intézőt, a Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete vármegyei tag-egyesületének ügyvezetőjét és kérdést intézett hozzá, hogy a vármegyei tagegyesület miként vélekedik a hatvani gyümölcsstermelők azon szándékáról, hogy érdekeik istápolására helyi csoportot kívánnak létesíteni, amely elhatározásukról úgy az országos egyesület vezetőségét, valamint az Egerben székelő tag-egyesület vezetőségét értesítették.

Török Imre válaszában közölte, munkatársunkkal, hogy a vármegyei tagegyesület vezetősége a legnagyobb örömmel vette tudomásul a hatvani gyümölcsstermelők elhatározását, hogy a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületébe tagként kívánnak belépni, mert azt minden tekintetben előrelátó, helyes és üdvös lépésnek tekinti. A maga részéről készséggel kijelentette, hogy a hatvani helyi csoport megalakítására, szíves örömmel fog lejönni, hogy az egyesület tagjai részére minden tekintetben megadhassa a kellő tájékoztatást.

Munkatársunk örömmel vette tudomásul Török Imre intézőnek a vármegyei tagegyesület vezetősége részéről történt fenti nyilatkozatát és tekintettel az úgy sürgősségére bizton reméljük, hogy a hatvani

helyi csoport megalakulása — még április hó folyamán meg fog történni. Ezen alakuló gyűlésre értesülésünk szerint Török Imrén kívül Gyöngyössi Béla kerületi intézőt, valamint az országos egyesület központi vezetőségét is meghívja a hatvani helyi csoport megalakítására felkért ifj. dr. Tuzson János föld-birtokos.

Gyöngyösi hírek.

Gyöngyös és Vidéke Ipartestület f. é. II. 20-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét betérjesztette dr. Puky Árpád polgármesternek, aki mint első-foku iparhatóság jóváhagyta az Ipartestület m. évre vonatkozó számadásait.

A f. hó 14-én kelt polgármesteri határozat igen meleg hangon emlékezik meg Pellády Lajosnak, az ipartestület kitűnő jegyzőjének működéséről. Mi is örömmel értesültünk erről a megtisztelő elismerésről, amelyhez magunk és a gyöngyösi iparostársadalom köszönetét fűzzük ezért az önzellen munkáért, amellyel az ipartestületi jegyző olyan sok megértéssel, türelemmel és együttérzéssel karolja fel az iparos érdekeket és siet segítségére önzellenül az ipartestületi tagoknak.

Mint értesültünk, május hó folyamán a szent-évi ünnepségek keretében Gyöngyös város is beleszerez a Szent-Jobb országos körmenetbe és nagy előkészületek folynak a Szent-Jobb fogadására. Előreláthatólag két napig fog városunkban tartózkodni a szent ereklje és ezt a két napot nemzeti és vallási ünnepségek keretében fogják a gyöngyösi emlékezetessé tenni.

A gyöngyösi építő és kőműves mesterek P. 10.000-s alaptőkével megalakították a Gyöngyösi Kőműves Mesterek Építőanyag Beszerző és Fogyasztási Szövetkezetét. Ez a vállalkozás minden vonatkozásban kedvező megítélésben részesült, de lenyegében is feltétlenül elismeréseméltó törekvés, hogy a kőműves mesterek minden közvelítő kikapcsolásával maguk kívánják magukat építőanyaggal ellátni — és e szándékuk keresztülvitelére jelentős anyagi áldozattal külön szövetkezetet alapítanak. — Azt szeretnénk, ha az építkezések száma is megnövekednék és ez az új vállalkozás sikerrel működve belőltene a reá váró komoly hivatást.

Az egi Korona-szálló történetéből érdemes megjegyezni, hogy Unterreiner János most tölti be a kilencedik évét, a bérletben. A kilenc év, amely alatt a hirneves bérlő a Koronával és értékes személyi összeköttetéseivel megalapozta Eger mai szép idegenforgalmát, a közelmúlt napokban majdnem nagy változásokat hozott. Miskolc ugyanis Böcögőnek utódot keresett az ottani Koronába és a város vezetői különösen igyekeztek megnyerni a bérletre Unterreiner Jánost még bizonyos áldozatok árán is a többi ajánlkozóval szemben. Eger vezető körei nagy örömmel és megnyugvással vették tudomásul, hogy Unterreiner mégsem megy Miskolcra, és megmarad a szép egi Koronában. Az egi Korona idegenforgalma az idén is szép kilátásokkal kezdődik. Husvétra máris igen nagy érdeklődés mutatkozik a szobák iránt. Budapesti és külföldi előkelőségek leveleit látjuk, amelyekben a mult évben itt töltött kelles napokra visszaemlékezve, újra visszavágyának Egerbe és az egi Koronába.

A „Polgári Kör.”

Irta: Dr. Éltos János.

A cimben jelzett polgári kör ezelőtt 46 évvel alakult meg azzal az elgondolással, hogy Hatvan és környéke közötti kulturális kapcsolataival, a nemzeti eszményiség közösségének, a többi egyesület között, szintén hirdetője legyen...

Hogy ezt az elgondolást minél jobban meg tudják valósítani, az akkori vezetők bölcs előrelátással, a megalakított egyesületet „Polgári Kör”-nek nevezték el. Ebben az egyesületben gyülekezett jóformán minden számot tevő polgár, s ez pedig jótékony hatást gyakorolt a közszellem kialakulására.

Az egyesület tagjai között szerepelt a most élő Br. Hatvani család edesapja, Br. Hatvani József is. Ő annyira a polgári kör tagjának érezte magát, hogy sétái alkalmával, ha történetesen a „Polgári Kör”-t látta vezetett, nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy oda be ne nézzen. Ezt az eszményi közösséget azáltal fejezte ki a „Polgári Kör”, hogy legműbb tagja, Báró Hatvani József arcképet megfestette. Ma is mély tisztelettel tekintünk Br. Hatvani József nemmes arcvonásaira, mert ezekben az arcvonásokban véljük kiütközni azt az elgondolást, amely paralel halad a kör által kitűzött céllal.

Nem kétséges, hogy az egyesületek, ha nem is egészben, de részleteiben mégis hozzájárulnak a nemzeti közvélemény kialakulásához, s ezért az állami életben fontos és gyakran döntő szerepet játszanak. Éppen ezért nagyon helyes volna, hogy az állam az eddigien is bővebb betekintést igyekezzen szerezni a társadalmi egyesületek belső életébe.

A társadalmi egyesületek irányításánál, akár gazdasági, akár kulturális cél megvalósításáról van is szó, mindig ki kell ütköznie a sovínista magyaros iránytnak. Bár nem kell nekünk példáért külföldre mennünk, s mégis úgy érzem, hogy itten megemlíthetem a régi szerb hazafias nevelési rendszert. Tudomásom szerint a régi Szerbiában, a csaláiban elcsúszott hősök egyrészt, cölvadatosan az iskolák közvetlen szomszédságában helyezték el örök pihenőre. Ezeknél a síroknál azonban nem volt csend. Ezeket a sírokat nem lehetett elfeledni, mert az iskola tanítói mindennap rá mutatott annak a sírnak a jelenségeire. Így kell nekünk is a lelkünkben, a szívünkben és a vérünkben hatalmas és az életünkkel el nem múló emlékoszlopot állítani a hazaért elesett hősöknek, hogy alazattal és a legnagyobb tisztelettel tudjuk kalapjainkat leemelni sírjaik és emlékoszlopaik előtt.

A hatvani „Polgári Kör” mint a neve is mutatja, nem egy társadalmi osztálynak, vagy foglalkozási ágnak az egyesülete, hanem Hatvan és környéke polgáraié. Bizonyosság arra, hogy itt megfér egymás mellett a rangban magas polcon álló és gazdaságilag kiegyensúlyozott báró, — a kisiparossal.

Amikor az egyesületnek elnökségét, a közgyűlés megítéző bizalma folytán február hó 27-én átvettem, azzal a gondolattal tettem, hogy minden egyes alkalmat megragadjak az eszményi közösség minél mélyebb elültetésére.

Összejöveteleink a „Magyar Hiszekeggyel” kezdődnek és végződnek. Az elmúlt rövid idő alatt a tagjaink száma 80 fővel szaporodott. A régebben is erős, de szám szerint kevés tagjaink ajkáról elszálló imádság még halk volt de ez már máma meg-

hetősen erős és hiszek benne, hogy ennek az imának a hangja nem sokára mennydörgésszerű lesz.

Tagunk lehet minden fedhetetlen előéletű magyar állampolgár, aki hajlandó velünk politikamentesen a nagy, magyar jövő kialakításában részt venni.

Felhívás

Hatvan gyümölcsstermelőihez!

A hatvani gyümölcsstermelők mintegy huszonöt tagucsoportja máj hó 17-én a Káposztás étteremben összejövetelt tartott, melyen egyhanguan kimondották a megjelentek, hogy érdekeik megvédésére és a termelés egyöntetű megszervezésére egyesületet létesítenek és pedig a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének keretén belül.

Az egyesülés fontosságát minden haladó gyümölcsstermelő, már évek óta hangoztatja és a megalakulást föltétlenül szükségesnek tartja. Ez természetes is mert komoly kereskedelmi áruvá, csak akkor válhatik termelvényünk, ha kifogástalan minőségben, azonos fajtaból nagyobb mennyiséget tudunk piacra hozni, ami csak együttes elhatározással vihető keresztül. Vagyis az értékesítés csak egyesületbe tömörülés esetén alakulhat át kereskedelemmé az addigi kofáskodásból. Továbbá a kártevők elleni védekezés is csak úgy eredményes, ha az egész környéken szakszerűen és kivétel nélkül végrehajtatik, ennek keresztülviteléhez pedig nélkülözhetetlen az egyesület komoly munkája és erélyes fellépése. A védekezőszerek és eszközök szintén lényegesen olcsóbban szerezhetők be együttesen, még attól eltekintve is, hogy a Gy. O. E. hathatós támogatására is számíthatunk.

Az egyesület ezeken kívül még számos előnyt biztosít tagjainak, például a tagok állandóan gyakorlati utbaigazítást és tudományos előadásokat hallhatnak szakképzett előadóktól.

Országszerte láthatjuk és sajnos érezzük a szervezett termelők óriási előnyét. Hiába vagyunk közelebb Pesthez a kereskedők autói meg sem állnak közsügnkben és pénz helyett csak port hagynak részünkre.

Az együttes termelés csak egyszer csillogtatta meg előnyeit közsügnkben, amikor habár még szervezetlenül, de egységes magról termeltünk paradicsomot. Komoly kereskedők tömegben jelentkeztek a termény megvételére, sajnos azonban a múlt évben a kivétel idő előtt megakadt, ha ez nem következik be meg sokkal nagyobb bevételhez juttatta volna a termelőket.

E lap évek óta hangoztatja az egységes munkálkodás fontosságát, igen nagy részben ennek köszönhető, hogy az érdeklőmörülés gondolata nyitott fülekre talált. Ezért köszönetünket fejezzük ki és kérjük, hogy a jövőben is szálljon sikra az egységes és így eredményesebb termelés érdekében is az egyesülés fontosságát hirdesse.

Minden gyümölcsstermelőt szeretettel várunk egyesületünkbe és kérjük, hogy a maradibb gondolkozásukat győzzék meg az egyesületi eszme érdekében.

Az egyesület tagsági díja 50 fa tulajdonosának évi 2 pengő, azon felül évi 5 pengő, e csekély összeg már a védekezőanyag olcsóbb beszerzésével is sokszorosan megtérül.

Az egyesület rövidesen megtartja alakuló közgyűlését, melyre minden gyümölcsstermelő megjelenését kérjük. A gyűlés helyét és idejét rövidesen közöljük.

Ifj. dr. Tuzson János

Dr. Urbán Gusztáv: A propaganda világnézeti jelentősége.

Sajtótudományi munkákban még szegényes magyar irodalmunk új és értékes művel gazdagodott dr. Urbán Gusztáv egri jogakadémiai tanár avatott tollából. „A propaganda világnézeti jelentősége” a címe dr. Urbán új könyvének, amely a maga nemében uttörő magyar írás, mert a propaganda lényegének, hatóerejének, célkitűzéseinek pontos vizsgálatával eddig nem foglalkozott a tudományos irodalom, legalábbis abból a szempontból, mint dr. Urbán teszi új művében: a propaganda komplexumának szintetikus vizsgálata által. Korszerű szükség a propaganda tudományos vizsgálata nálunk is, mert a propaganda az egész világon külön tudománygá növekedett. Több országban bizonyos nemzeti mozgalmak harcok egyéniségei, a vonatkozó külföldi irodalom megállapításai szerint, a propaganda tevékenységet egészen mesteri, sőt művészi magaslatra emelték és helyesen állapítja meg dr. Urbán, hogy az eszmék mai vajdájában valóban csak az az eszme tud érvényesülni és diadalmaskodni a másik felett, amelyiket a rendelkezésre álló minden eszközzel, a legkoncentráltabb energiával tudnak az embereknek minél nagyobb körébe, a tömegbe eljuttatni. Eppen ezért, — folytatja megállapítását a szerző, — a propagandával mint új társadalmi fogalommal nemcsak a propagandát folytató gyakorlati embereknek, politikusoknak, a társadalmi és világnézeti küzdelmeket irányító szellemeknek kell tisztán gyakorlati alapon foglalkozniok, hanem elméletileg is kutatniok kell lényegét, hatásának igazi titkát és jelentőségét. A szerző gondos összefoglalásban tárja elénk a propaganda módjait, eszközeit, tárgyát, célkitűzését, ismeretli a nemzeti szocializmus, a fasizmus propagandája mellett az angol világbirodalom propagandáját és nem hagyja figyelmen kívül a bolsevizmus pusztító propagandáját sem. Kiemeli a mai legnagyobb eszmékről szóló tanulmányok mellett a keresztény világnézeti propagandáját, amelyhez a világtrend háttérnek a propaganda legmodernebb eszközei mellett a tettek propagandájának igénybevetését is fokozott figyelembe ajánlja. Komoly következtetésekkel bizonyítja dr. Urbán, hogy nekünk is meg kell ismerünk a propaganda világnézeti jelentőségét és a keresztény magyar nemzet szolgálatába kell állítanunk a magyar propaganda minden elképzelhető eszközét.

Tudományos munkát állított össze dr. Urbán Gusztáv, amely komoly értéke új irodalmunknak, egyben figyelemztető szó a propagandanak mint új sajtó- és társadalom tudományágnak ápolására és gyakorlati felhasználására hazánk és nemzetünk javára, az eszmék mai nagy világtüzelésében.

Az izléses kiállítású könyv most jelent meg és P. 1'60-ért megrendelhető a szerzőnél. (Eger, Erseki Jogakadémia.) (n. r.)

IPI LAJOS

kőtelgyártó mester

ajánlja elismerten legjobb minőségű gyártmányait.
H a t v a n . Szabadság u. 15.

Islas Canarias.

Irta: Ugrin József.

Amikor a Kanári szigettengerről beszélünk, akkor 7 szigetből álló szigetcsoportra gondolunk, melyek az Atlanti-Océánon húzódnak el. (Tulajdonképpen 13 sziget de 6 teljesen lakatlan)

Legészakibb *Lancerote*, ettől délre *Fuerteventura*, majd állandóan nyugat felé haladva *Gran Canaria*, *Tenerife*, *Gomera*, ettől északra *La-Palma* és délre *De-Fer* szigetek. Afrikához legközelebb van (kb. 100 km. *Fuerteventura*.)

A szigetvilág keletkezésére vonatkozólag nagyon sok feltevés van. Ezek a feltevések amennyire elfogadhatók, éppannyira bizonytalanok is. Jóformán egyetlen egy fix adat sincs, mely e feltevéseket pozitíve alátámasztaná.

A szigetek keletkezésére vonatkozó véleményeket három főcsoportba oszthatjuk.

a.) Az eltűnt Atlantis (Atlantid) világrész maradványai. Ezen az alapon Platon ír először a szigetekről (Nem ismerték mind a 13-at) Így tesz említést a „*Timée*” c. dialógusában „... egyik szigetről könnyen át lehet menni a másikra, majd a szárazföldre, mely sokkal nagyobb mint Libia és Ázsia együttvéve... Az Atlantid szigetekeken mérhetetlen hatalmu királyok uralkodnak...”

Általában az ó-kor íróit, tudósait, filozófusait, költőit nagyon sokat foglalkoztatták a szigetek. A feljegyzéseknek azonban igen kevés tudományos értékük van. Íróik legtöbbször egymást másolva aradoznak a boldogság e szigetről.

Az Atlantid világrésszel való összefüggést tudományos alapon és némileg elfogadhatóan *Kircher* és *Christián-Beeman* igyekeztek bizonyítani.

b.) A második és már sokkal alaposabb feltevés, hogy t. i. Afrika volt az anyaföld és Afrikától szakadt volna el a szigetcsoport. Természetesen nem a mai széttagoltságban. A mai teljes széttagoltság u. i. már a független Kanári sziget v. szigetek lelezése után következett be. (Ézt az állítást alátámasztja a még jelenleg is tapasztalható osztódási folyamat. *P. Lanzarote* és *Fuerteventura* között. De mi a legrégebb írok csak két szigetről tesznek állandóan feljegyzést, addig a II. Juba Mauritáni kiralya (II. század) már 6 szigetről beszélt.)

Bizonyítási alapul felel az Atlasz-hegység és a Sziget-tenger heggyrendszerének némi összefüggése szolgál.

A bizonyítási eljárás itt is nagyon labilis. A képzeletbeli meghosszabbításoknak, a látszadatoknak, a geográfiai valószínűségszámításoknak itt is nagy szerep jut.

Az ősanvag összehasonlítása v. más fix adat felmutatása egyelőre nem sikerült. A hatalmas vulkán erupciók nemcsak a szigetek formáját változtatták meg, hanem úgy látszik, mintha hatalmas láva folyamainkkal örökre eltemették volna a keletkezés nagy titkát is. Adatok hiányában természetesen megdönteni sem lehet ezt a véleményt. Amde, mint *Don-Jose-De Viera-Y-Clavio* mondja, ugyan ilyen alapon akár az egész világot összetelhalnónk. Pl: Cap-Stadtól — Brazíl-ig észlelhető, mely szintén összetartozást bizonyíthat. Stb. „... Afrikát és Amerikát a sikkban szintén össze illeszthetjük írja ő... Az Afrikával való összetartozás vezér tudósai: M. Marcy, Dr. Verneau.

(Folytatjuk.)

(Folytatás a 3. oldalról.)

Nem kötséges tehát, hogy ezen adatok alapján nemcsak a termelésben elfoglalt szerepénél, hanem a közleher viselésénél is a nemzet legfontosabb és legjelentősebb tényezője.

Ezek után tisztán érthetőnek látszik, hogy a kormányzat illetékes tényezői fokozott erővel indultak meg a kézművesiparosság megszervezésének, megerősítésének munkáihoz.

Mert nem vitatható az s örömteljes meglepéssel kell megállapítanunk, hogy az elmúlt évben kiadott ipari rendelkezések és célirányos rendeletek sokszorosan felülmúlják azokat a kormányzati ténykedéseket, amelyeket előzőleg egy felévszázadon át tettek az iparosságért.

Hektelen volna azonban azt hinni, hogy ezek a tervszerű elgondolások máról holnapra eredményesek lesznek úgy az iparosság, mint a közgazdaság szempontjából.

Ha azonban az illetékes tényezők ezen átmeneti kor idejére simább eszközökkel a kényszerűséget is igénybe veszik, mástól pedig az iparosság meggyőződéssel és jóakarattal igyekezik az önzellenesség, a megbecsülés és szeretet fegyverét magára öltetni, akkor rövid idő kell ahhoz, hogy úgy az állam, mint a kézműiparosság megtalálja a maga célját, a maga igényeit, boldogulását.

KÖNYVEK.

Vitéz Radványi Dezső: JÉGVIRÁGOK SZIBÉRIÁBÓL

Azok a magyar katonák, akik véres küzdelmek dicsősége után az oroszországi hadifogság keserű sorsát szenvedték végig, különösen érdekes könyvet kapnak **vitéz Radványi Dezső** most megjelent művében. Aki megkezdi olvasását, nem tudja letenni, míg végig nem jut a 300 oldalra, mert izgalmas regényről is izgatóbb minden sor arra, ki maga is élte a hadifogság könnyekkel sózott kenyerét. Önmagát, a saját keserves vergődését látja és érzi ezen a 300 oldalon minden Szibériát járt magyar ember. A fogságbanutás önkivületei percit, a kozákok hajszáját, kanesülés tereléseit, a vagonokban elszendvedett éhezést, a fogolytábor borzalmait és a tábori élet rejtekeit, fájdalmait és örömeit, gazdasági és kulturális bennendezkedését, az orosz forradalom borzalmas hullámvéréseit a fogolytáborokban, a vándorlást a szenvedést a szibériai homokon, forradalmi és ellenforradalmi utközetek között. A hazájuktól elszakadt magyar fiúk honvágyas, szerelmes sóhajai sirnak az egyes oldalakon lírai sorokban, furcsa kemény versek dalolnak tüzes szívekből. Dráma robban, tragédia zúg annyi fejezetben. Szinte mozivászonnak látjuk a könyv oldalait, amelyeken a nagy háború egyik legszomorubb filmje, a szibériai hadifogoly sorsa pereg szemünk elé. Apró epizodok, egyének és csoportok kis történetei mozaikjából tárul elénk a hadifogság történelmi és kalandos regénye, amelyet izzó magyar lélekkel, izmos stílussal és pompázó ollal saját jegyzeteiből merített **vitéz Radványi Dezső**, az egri szerző, aki most *Bánhorvát* borsodmegyei község főjegyzője. Akkor **Recse Dezső** 10 es honvédszázados volt. Órta, egri, hevesi, borsodi fiukról, tizesekről, hatvanasokról szól és Berezovka, Verchne-Udinszk, Nikolszk, Vladivosztk és Ruzskij Osztrov fogolytáborainak regénye ez és komoly értéke a magyar háború irodalomnak. A könyv ára

3 P. 50. Megrendelhető a szerzőnél *Bánhorvát*, Borsod m. Az izléses kiállítás a miskolci Ludvig nyomdát dicséri.
(k. a.)

Az Európát járt Korda-trió

Andermatt, Montreux, Luzern, Zürich, Lausanne, Basel kedvencei

két zongorán, két saxofonon, két harmonikán, dob, klarinet, hegedű kísérettel, két szólamú énekkel, hat nyelven
Egerben a Kiskoronában április 16-tól naponta.

Ha Gyöngyöst

utbaejti, ne mulassza el felkeresni

a Hungária Szálló éttermét,

melynek konyhája kiválóságáról országosan ismert.

Hatvan és környékének képviselője
HAJDU ARMIN-nál HATVAN telefon: 65.

FIAT automobil világmárka!

FIAT 50-es a legszebb családi, — orvosi, üzleti autó! Üzemköltsége 3 fillér kilométerenként!

ARA 2900. — pengő részletfizetésre.

FIAT 1100-as Balilla a legjobb bérautó.

FIAT 1500-as a luxusautó.

Hevesmegyei képviselője:

ILLÉS BÉLA EGER, Tel: 230.

IRODALOM.

NEHÉZ ORVOSNAK LENNI KÍNÁBAN.

— Albert Gervais könyve —

A világ néha értelmetlenül néz Kína felé. Háboruban Kínát legfeljebb elfoglalni lehet, meghódítani sohasem: úgy magábaszivja „hódítóit”, mint a szomszjas föld az esőt. A népet, mely nyolcszázötven évvel előbb ismerte a könyvnyomtatást, mint Európa, melynek négyezer évvel ezelőtt már fejlett és sajátos művészete volt, nem lehet elpusztítani és nem lehet megváltoztatni. Nem lehet megérteni sem. Kultúrája európai mércével megmérhetetlen. Ez a kultúra négyezer év alatt az értelemből, az elméből az idegekbe, a vérbe, a tudat alá szívárgott, mélyen és ösztönösen bölcs magatartást jelent az étellel szemben. És a halállal szemben.

Kevés európainak sikerült annyira megközelíteni ezt a merengő óriást, mint Gervaisnak, a francia orvosnak. Gervais nem akarja megfejteni a „kínai titkot”, érezhetően, nem is hisz ilyen titokban. Műve hű tükrre egy Kínába került európai lélek izgalmas metamorfózisának. A szemünk láttára kerül ez a paléozott, európain világos és franciásan gúnyoros lélek az ázsiai vonzás bűvös körébe. Az európai lélek tiltakozásának, ellenállásának, majd megértésének és meghódulásának rejteit, halk s mégis ijesztő és izgalmas története a könyv „meséje” s ez fűzi egybe ellenállhatatlanul mulatságos, elképesztően furcsa és megindító történeteit.

De ezekből a könnyeztetően mulatságos, pompásan előadott, finoman és bravurosán poentezett történetekből lassankint, széles és lenyűgöző körvonalakban egy nép lelke bontakozik ki. Ez a lélek játékos és gonosz, lenyűgöző és kicsinyes, állásztó és érthetetlen egyszerre. Arányai félelmetesek, mint minden ezen a tájon. Gervais, mint orvos, közelebb került ehhez a rejtőző lélekhez. Az élet és halál tragikus határán megnyitlak előtte a makacs mosolyba merevedett ajkak. S ez lehet a magyarázata a Gervais-könyv európai sikerének, különös majdnem veszedelmes varázslatának. (Singer és Wolfner kiadása.)

KAROSSZÉK.

— Bókay János regénye —

Kevés író fogadott oly gyorsan és fenntartás nélkül kegyeibe a közönség, mint Bókay Jánost.

Karosszék című könyve igen alkalmas arra, hogy Bókay hatásának és sikerének titkait kifürkészük benne. Ez a regény egyik legjellemzőbb alkotása: ötletessége, frissesége, kerek és zárt kompozíciója s szinpadszerűsége azok az erények, melyek villanyütésszerűen felborzolják, reagálásra kényszerítik a közönség idegeit. Bókay János a regény- és szindarabírók „kétlaki” csoportjában szinte az egyetlen,

akinek szindarabjaiban nem kísértenek a regényírás reminiscenciái, hanem ellenkezőleg: regényei vettek át a szindarab tempóját, technikáját, hangulatát. S amennyire hiba az előbbi, annyira nem hiba az utóbbi.

Az enyhén szatirikus hang s a dolgok fonákjára biztosan rátapintó írói ösztön pedig végleg megadják a regénynek fűszeres, egyeni ízet. (Új Idők könyvtára.)

Heves vármegyeiek Pesten a Metropole-ba

szállnak. — Rákóczi-ut 58

150 kényelmes szoba P. 4-től. Penzió 9 P-től.

Patináshírű kiváló konyha.

Erdélyi FLEKKEN és CSÖBEN SÜLT hal
különlegességek.

szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara.

VIRÁNY ujszerű jazz-zenekara. TÁNC.

**Ha eredményt akar
elérni, hirdessen a
Hevesvármegyében.**

ELADÓ gyümölcsfák,

1—4 évesek, bokorórszák
és Thuják 50—100 cm.
magasak.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Keserű Bálint

gyümölcsfaiskolója.

Pusztamonostor.

Szolnok megye.

Uj amerikai késő téli alma.

Red Delicious (piros)

Golden Delicious (sárga)

K A P H A T Ó :

ZATYKÓ IMRE faiskolája POMÁZ, Budapest mellett.

Kérjen árjegyzéket!

Telefon: Pomáz: 19.

Verseny tárgyalási hirdetés.

Alulírott községi előjáróság az önálló gazdasági iskolához tartozó kertészlakás, gép és kocsiszin, kettős klozett, baromfi és sertésöl építési munkálatainak biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet. Az építéshez szükséges költség biztosítva van.

Ajánlatok tehetők: az összes munkára együttesen; Az építetlőnek joga van valamelyik épületet teljesen elhagyni. Az építkezés és odaitélés kézhezvételekor azonnal megkezdendő és 1938 évi június 25-ig teljesen befejezendő.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy ajánlat a hatvani önálló gazdasági iskola kertészlakás és egyéb gazdasági épületek építési munkáira" felírással ellátott, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1938 évi április hó 7-dik napjának d. e. 10 óráig alulírt előjárósághoz közvetlenül, vagy posta útján nyújtsák be.

Ajánlat az előírt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő, az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell vezetni. Ajánlattévő köteles ajánlatához OTI és MABl tartásáról olyan kimutatást csatolni, mely igazolja, hogy a versenytárgyalási hirdetmény lejáratát megelőző 6 hónapnál régebben esedékessé vált betegségi, balesetbiztosítási járulékkal nem tartozik, úgy ajánlatában odaitélése esetén a vállalati összeg kifizetése idejéig fennálló tartozása erejéig a vállalati összegnek a mindenkorl törvényes rendelkezések szerint megállapított részéig terjedhető összeget köteles a biztosító intézetre engedményezni és a megrendelő hivatal feljogosítani, hogy az engedményezett összeget minden esedékes részletről közvetlenül az illetékes biztosító intézetnek utalja át.

Azok az ajánlattévők, kik a munkát teljesítésére törvényes képesítéssel, illetőleg jogosítvánnyal nem bírnak, kötelesek ajánlataikban képe ítéssel bíró megbízottat megnevezni, aki az illető munkát tényleg végre fogja hajtani.

Azok az ajánlattévők, akik az egri m. kir. államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkát nem végeztek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Az ajánlatok alulírt hivatalban 1938. évi április hó 7-én 11 órakor fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt alulírott hivatalban megtekinthetők és ott az azokra vonatkozólag netalán szükséges felvilágosítások is megadotnak. Ugyanott az ajánlati minta, az ajánlattevő által ártételekkel kitöltendő ajánlati költségvetés és szerződés ivenként 30 fillérért megszerezhető.

A munkálatokra az 50.000/1934. K. M. sz. rendelettel kiadott közszállítási szabályzatban foglaltak az irányadók.

Az ajánlattévők ajánlataikkal a versenytárgyalás napjától számítva 60 napig maradnak kötelezettségben.

Hatvan, 1938. március hó 8-án.

**Községi Előjáróság.
Hatvan**

Pályázati hirdetmény.

A hatvani községi iparosstanonc-iskola felügyelőbizottsága pályázatot hirdet három (3) ujonan rendszerezített főhivatású állásnak betöltésére. A szükséges mellékletekkel szabályszerűen felszerelt kérvények a Felügyelőbizottsághoz címezve az iskola igazgatójához küldendők. Pályázati határidő 1938. április 15.

Az I. számú főhivatású állásra pályázhatnak oly okleveles gépész- vagy építészmérnökök, akik iparosstanonc-iskolánál legalább két (2) tanéven át működtek. A megválasztandó köteles heti 24 órában rajzol és szerkesztő iparágakban szaktárgyakat tanítani, az igazgatóhelyettesi teendőket ellátni.

A II. főhivatású állásra pályázhatnak oly okleveles természettan menyiségtan szakos középiskolai tanárok, akik iparosstanonc-iskolánál legalább egy (1) tanéven át működtek. A megválasztandó köteles heti 24 órában közismereti tárgyakat és a rajzpótló csoport óráit ellátni.

A III. főhivatású állásra pályázhatnak oly okleveles el. isk. tanítók, akik iparosstanonc iskolánál legalább két (2) tanéven át működtek. A megválasztandó köteles heti 24 órában általános rajzi, valamint közismereti tárgyakat és a síkban dolgozó iparágakban szaktárgyakat tanítani. Általános rajzi és ruházati ipari szaktanfolyamot végzett tanítók előnyben részesülnek.

Az I. és II. sz. állásra megválasztandó két (2) évig helyettes tanári minőségben működik, főisk. gyakornoki illetménnyel. (Illetmény+XI. f. o. lakáspénz, családi és egyéb pótlékok). Két év után az államrendszerű IX. fizetési osztálynak megfelelő illetményben részesülnek törzsfizetés+lakáspénz és pótlékok). További előlépésük a nem állami középiskolai, illetőleg ipari szakiskolai rendes tanárookra megállapított módon történik. A III. állásra megválasztandó tanerő két (2) évig mint s. tanító működik, középisk. gyakornoki illetménnyel (fizetés+XI. f. o. lakáspénz, családi és egyéb pótlék). Két év után nem állami el. isk. tanítók részére megállapított illetményben részesül (törzsfizetés+lakáspénz és a pótlékok). További előlépése ugyancsak a nem állami elemi iskolai tanítókkal azonosan történik.

Mindhárom tanerő köteles az iskolai adminisztratív munkában az igazgálonak segítségére lenni. A megválasztott tanerők szükség esetén kötelesek bármely tárgy tanítását ellátni, tekintet nélkül szakképzettségükre.

Az állások ideiglenes megbizatással jelenleg be vannak töltve.

Felügyelőbizottság

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József, Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr. Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Vig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Készíteték, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

IRODALOM.

NEHÉZ ORVOSNAK LENNI KÍNÁBAN.

— Albert Gervais könyve —

A világ néha értelmetlenül néz Kína felé. Háboruban Kínát legfeljebb elfoglalni lehet, meghódítani sohasem: úgy magábaszivja „hódítóit”, mint a szomszjas föld az esőt. A népet, mely nyolcszázötven évvel előbb ismerte a könyvnyomtatást, mint Európa, melynek négyezer évvel ezelőtt már fejlett és sajátos művészete volt, nem lehet elpusztítani és nem lehet megváltoztatni. Nem lehet megérteni sem. Kulturája európai mércével megmérhetetlen. Ez a kultúra négyezer év alatt az értelemből, az elméből az idegekbe, a vérbe, a tudat alá szivárgott, mélyen és ösztönösen bölcs magatartást jelent az étellel szemben. És a halállal szemben.

Kevés európainak sikerült annyira megközelíteni ezt a merengő óriást, mint Gervaisnak, a francia orvosnak. Gervais nem akarja megfejteni a „kínai titkot”, érezhetően, nem is hisz ilyen titokban. Műve hű tükrre egy Kínába került európai lelek izgalmas metamorfózisának. A szemünk láttára kerül ez a pállérozott, európain világos és franciásan gúnyoros lélek az ázsiai vonzás bűvös körébe. Az európai lelek tiltakozásának, ellenállásának, majd megértésének és meghódolásának rejtett, halk s mégis ijesztő és izgalmas története a könyv „meséje” s ez fűzi egybe ellenállhatatlanul mulatságos, elképesztően furcsa és megindító történeteit.

De ezekből a könnyeztetően mulatságos, pompásan előadott, finoman és bravurosan poentezett történetekből lassankint, széles és lenyűgöző körvonalakban egy nép lelke bontakozik ki. Ez a lelek játékos és gonosz, lenyűgöző és kicsinyes, állátszó és érthetetlen egyszerre. Arányai félelmetesek, mint minden ezen a tájon. Gervais, mint orvos, közelebb került ehhez a rejtőző lélekhez. Az élet és halál tragikus határán megnyitlak előtte a makacs mosolyba merevedett ajkak. S ez lehet a magyarázata a Gervais-könyv európai sikerének, különös majdnem veszedelmes varázslatának. (Singer és Wolfner kiadása.)

KAROSSZÉK.

— Bókay János regénye —

Kevés író fogadott oly gyorsan és fenntartás nélkül kegyeibe a közönség, mint Bókay Jánost.

Karosszék című könyve igen alkalmas arra, hogy Bókay hatásának és sikerének titkait kifürkészük benne. Ez a regény egyik legjellemzőbb alkotása: ötletessége, frissesége, kerek és zárt kompozíciója s szinpadszerűsége azok az erények, melyek villanyütésszerűen felborzolják, reagálásra kényszerítik a közönség idegeit. Bókay János a regény- és szindarabírók „kétlaki” csoportjában szinte az egyetlen,

akinek szindarabjaiban nem kísértének a regényírás reminiscenciái, hanem ellenkezőleg: regényei vették át a szindarab tempóját, technikáját, hangulatát. S amennyire hiba az előbbi, annyira nem hiba az utóbbi.

Az enyhén szatirikus hang s a dolgok fonákjára biztosan rátapintó írói ösztön pedig végleg megadják a regénynek fűszeres, egyeni ízet. (Uj Idők könyvtára.)

Heves vármegyeiek Pesten a Metropole-ba

szállnak. — Rakóczi-ut 58

150 kényelmes szoba P. 4-től. Penzió 9 P.-től.

Patináshírű kiváló konyha.

Erdélyi FLEKKEN és CSÖBEN SÜLT hal
különlegességek.

szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara.

VIRÁNY ujszerű jazz-zenekara. TÁNC.

**Ha eredményt akar
elérni, hirdessen a
Hevesvármegyében.**

ELADÓ gyümölcsfák,

1—4 évesek, bokorrózsák
és Thuják 50—100 cm.
magasak.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Keserű Bálint

gyümölcsfaiskolója.

Pusztamonostor.

Szolnok megye.

Uj amerikai késő téli alma.

Red Delicious (piros)

Golden Delicious (sárga)

K A P H A T Ó :

ZATYKÓ IMRE faiskolája **POMÁZ**, Budapest mellett.

Kérjen árjegyzéket!

Telefon: Pomáz: 19.

Versenyvárgyalási hirdetés.

Alulírott községi előljárást az önálló gazdasági iskolához tartozó kertészlakás, gép és kocsiszin, kettős klozett, baromfi és sertésöl építési munkálatainak biztosítása céljából versenyvárgyalást hirdel. Az építéshez szükséges költség biztosítva van.

Ajánlatok tehetők: az összes munkára együttesen; Az építetőnek joga van valamelyik épület teljesen elhagyni. Az építkezés az odaitélés kézhezvételekor azonnal megkezdendő és 1938 évi június 25-ig teljesen befejezendő.

A versenyezni óhajtok felhívatnak, hogy „ajánlat a hatvani önálló gazdasági iskola kertészlakás és egyéb gazdasági épületek építési munkáira” felírással ellátott, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1938 évi április hó 7-dik napjának d. e. 10 óráig alulírt előljárásthoz közvetlenül, vagy póst útján nyújtsák be.

Ajánlat az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő, az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell vezetni. Ajánlattétvő köteles ajánlatához OTI és MABI tartozásáról olyan kimutatást csatolni, mely igazolja, hogy a versenyvárgyalási hirdetmény lejárát megelőző 6 hónapnál régebben esedékessé vált belegségi, balesetbiztosítási járulékkal nem tartozik, úgy ajánlatában odaitélése esetén a vállalati összeg kifizetése idejéig fennálló tartozása erejéig a vállalati összegnek a mindenkori törvényes rendelkezések szerint megállapított részéig terjedhető összeget köteles a biztosító intézetre engedményezni és a megrendelő hivatalt feljogosítani, hogy az engedményezett összeget minden esedékes részletről közvetlenül az illetékes biztosító intézetnek utalja át.

Azok az ajánlattétvők, kik a munkát teljesítésére törvényes képesítéssel, illetőleg jogszilvánnyal nem bírnak, kötelesek ajánlataikban képe ítéssel bíró megbízottat megnevezni, aki az illető munkát tényleg végre fogja hajtani.

Azok az ajánlattétvők, akik az egri m. kir. államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkát nem végeztek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Az ajánlatok alulírt hivatalban 1938. évi április hó 7-én 11 órakor fognak felbontatni. A versenyvárgyaláson az ajánlattevők, vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt alulírott hivatalban megtekinthetők és ott az azokra vonatkozólag netalan szükséges felvilágosítások is megadatnak. Ugyanolt az ajánlati minta, az ajánlattétvő által ártételekkel kitöltendő ajánlati költségvetés és szerződés ivenként 30 fillérért megszerezhető.

A munkálatokra az 50.000/1934. K. M. sz. rendelettel kiadott közszállítási szabályzatban foglaltak az irányadók.

Az ajánlattétvők ajánlataikkal a versenyvárgyalás napjától számítva 60 napig maradnak kötelezettségben. Hatvan, 1938. március hó 8-án.

**Községi Előljárást.
Hatvan**

Pályázati hirdetmény.

A hatvani községi iparostanonc-iskola felügyelőbizottsága pályázatot hirdel három (3) ujonan rendszeresített főhivatású állásnak betöltésére. A szükséges mellékletekkel szabályszerűen felzerelt kérvények a Felügyelőbizottsághoz címezve az iskola igazgatójához küldendők. Pályázati határidő 1938. április 15.

Az I. számú főhivatású állásra pályázhatnak oly okleveles gépész- vagy építésztechnológok, akik iparostanonc-iskolánál legalább két (2) tanéven át működtek. A megválasztandó köteles heti 24 órában rajzol és szerkesztő iparágakban szaktárgyakat tanítani, az igazgatóhelyettesi teendőket ellátni.

A II. főhivatású állásra pályázhatnak oly okleveles természettan tanárok, akik iparostanonc-iskolánál legalább egy (1) tanéven át működtek. A megválasztandó köteles heti 24 órában közismereti tárgyakat és a rajzpólló csoport óráit ellátni.

A III. főhivatású állásra pályázhatnak oly okleveles el. isk. tanítók, akik iparostanonc iskolánál legalább két (2) tanéven át működtek. A megválasztandó köteles heti 24 órában általános rajzi, valamint közismereti tárgyakat és a sikkban dolgozó iparágakban szaktárgyakat tanítani. Általános rajzi és ruházati ipari szaktanfolyamot végzett tanítók előnyben részesülnek.

Az I. és II. sz. állásra megválasztandó két (2) évig helyettes tanári minőségben működik, főisk. gyakornoki illetménnyel. (Illetmény+XI. f. o. lakáspénz, családi és egyéb pótlékok). Két év után az államrendszerű IX. fizetési osztálynak megfelelő illetményben részesülnek törzsfizetés+lakáspénz és pótlékok). További előlépésük a nem állami középiskolai, illetőleg ipari szakiskolai rendes tanárookra megállapított módon történik. A III. állásra megválasztandó tanerő két (2) évig mint s. tanító működik, középisk. gyakornoki illetménnyel (fizetés+XI. f. o. lakáspénz, családi és egyéb pótlék). Két év után nem állami el. isk. tanítók részére megállapított illetményben részesül (törzsfizetés+lakáspénz és a pótlékok). További előlépése ugyancsak a nem állami elemi iskolai tanítókkal azonosan történik.

Mindhárom tanerő köteles az iskolai adminisztratív munkában az igazgatónak segítségére lenni. A megválasztott tanerők szükség esetén kötelesek bármely tárgy tanítását ellátni, tekintet nélkül szak-képzettségükre.

Az állások ideiglenes megbízatással jelenleg be vannak töltve.

Felügyelőbizottság

A szerkesztésben résztvesznek:
Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József,
Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr. Szilágyi Sándor.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:
Vig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Képzetek, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Klang Sándor

vaskereskedő
Hatvan. Telefon: 68.

Mindennemű vas és háztartási
cikkek, a legmodernebb kályhák
és tűzhelyek raktáron nagy
választékban.

Blumenthal

Béla

épületfa- és
tűzifakeres-
kedése.
cementá-
rugyára.

Hatvan

Telefon: 29. szám.

Cement és mozaik lapok, ce-
mentcsövek, járdakövek dus
választékban mindennemű ép-
ítőanyag legjobb minőségben
kapható. Terrenol asbestpala-
gyár, Gyöngyösi parkettgyár
Sempervova Első Magyar Ne-
mesvakolatgyár kerületi
képviselése.

KORONA

nagy-
szálloda
EGER

Tulajdonos: Eger megyei város,
Bérlő: Unterreiner János.

Legmodernebb berendezésű szálloda
50 szobával, a gyógyhatású fürdők, és
uszodák közelében. A napi penzió ára
méréselt.

Felvilágosításokat ad:

Városi Idegenforgalmi Hivatal,
Eger, (Városház)

Bindfeld Márk és fia részvénytársaság

épületfa kereskedő cég-
nél a legmodernebb ki-
vitelű cement, járda- és
mozaik lapok a legjutá-
nyosabb árban besze-
rezhetők.

HATVAN. Telefon 30 sz.

A gondos háziasszonynak
csütörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ÁRMIN

üzletét,

ahol friss porkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! — Denaturált
szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki
megrendeléseket pontosan eszközökl! —
Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer lá-
togasson el HATVANI üzletembe.

Takarékos fűtés

Salgó szénnel
Salgó brikettel